

[A. C. Normann.]

blive omfattet af loven. Jeg kan nu ikke helt se sådan på det, bl. a. af den grund, at jeg tror, man faktisk må regne med, at adgangen til at gennemføre mindstepriser har en præventiv virkning over for folk, som i en given situation kunne tænkes at ville sælge til meget lave priser, og som kunne have en fuldstændig legal interesse i at sælge til lave priser, men kan ængste sig for at benytte deres frihed, fordi resultatet kan blive, at andre erhverv bliver så forbitrede, at man bliver underkastet et mindsteprisdiktat fra den højtærede fiskeriministers side. Vi må også her huske på, at der ikke er tale om nogen ensartet gruppe, og at der står nogen uden for organisationen, endog ret betydelige virksomheder. Derfor forstår jeg godt, at der inden for den gruppe, det her drejer sig om, er en ængstelse i så henseende, og jeg synes stadig væk, at det er ufornuftigt at påtvinge en enig gruppe en ordning, som jeg mener kun kan være til skade for den.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets §§ 1-8 og dets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring i købstadkommunernes styrelse.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 152) findes i tidenden sp. 3783, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 889).

Der var stillet 2 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Formanden: Sammen med denne sag foretages den sidste sag på dagsordenen, nemlig:

Anden behandling af forslag til lov om ændringer i lov om landkommunernes styrelse.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 153) findes i tidenden sp. 3783, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 889).

Der var stillet 4 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagenes paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagenes overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Herlöv Larsen: Jeg skal her ved anden behandling på udvalgets vegne gøre nogle bemærkninger til de foreliggende lovforslag samt til de stillede ændringsforslag, der er stillet af den højtærede indenrigsminister og tiltrådt af samtlige medlemmer af udvalget.

Der har i alt været afholdt 8 møder, herunder 4 samråd med indenrigsministeren, og ikke som anført i betænkningen kun 2. Udvalget har modtaget såvel skriftlige henvendelser som deputationer fra Købstadforeningen og Foreningen „Bymæssige Kommuner“.

Som det vil være det høje ting bekendt, er såvel den fremtidige struktur i den kommunale inddeling som den endelige kommunalreform til fortsat drøftelse og behandling i kommunallovskommissionen, hvorfor de her foreslåede ændringer kun kan opfattes som midlertidige med det formål at fremme de frivillige sammenlægninger. Det bør derfor understreges, at disse lovændringer ikke ved deres vedtagelse må hindre eller sinke den endelige afslutning af kommunallovskommissionens arbejde.

Det bør dog samtidig understreges, at

[Herlöv Larsen.]

vedtages de nu foreslåede ændringer, skulle der ikke længere i de kommunale styrelseslove være nogen hindring for, at frivillige sammenlægninger nu kan finde sted også mellem købstæder og sognekommuner, idet den foreslåede Marstalstatus, som det fremgår af lovforslaget og bemærkningerne, afklarer forholdet for kommuner, hvor købstæder og sognekommuner sammenlægges i forhold til amtskommunen i såvel styrelsesmæssig som i skattemæssig henseende. Det er herefter alene kommunalbestyrelserne, der har ansvaret for fremover at skabe større og økonomisk mere bæredygtige kommuner, hvorfor denne ændring må opfattes som det primære i de foreslåede ændringer. Dog gør udvalget opmærksom på, at Marstalstatus, som det også er anført i bemærkningerne til lovforslaget om landkommunernes styrelse, kun må betragtes som en overgangsordning, der ikke efter udvalgets opfattelse må danne præcedens ved den endelige udformning af den ny kommunalreform.

Det må hilses med tilfredshed, at der nu på linje med købstæderne gives sognekommunerne mulighed for at oprette ligningskommissioner, idet det navnlig i de større sognekommuner og i bymæssige kommuner, eftersom det daglige arbejde lægger mere og mere beslag på kommunalbestyrelsesmedlemmernes arbejdskraft, kan være vanskeligt at foretage det større og større arbejde, som selve ligningsarbejdet kræver.

Vedrørende den foreslåede ændring til købstadkommunallovens § 8 og landkommunallovens § 15, der oprindeligt gik ud på, at der kunne ydes første næstformand et fast årligt vederlag på indtil $\frac{1}{12}$ af den løn, der var tillagt formanden for kommunalbestyrelsen, blev der allerede ved første behandling fra venstre og de konservative udtalt visse betænkeligheder ved at yde et fast årligt vederlag. Der var imidlertid enighed om, at der burde være mulighed for at kunne yde første næstformand dækning, når forholdene talte derfor, f. eks. under formandens fravær under sygdom eller af anden årsag.

Efter meget indgående drøftelser og efter aftale med den højtærede indenrigsminister er der i udvalget opnået enighed om den nu foreslåede formulering, hvorefter det

helt overlades til de enkelte kommunalbestyrelser, hvor forholdene taler derfor, med tilsynsmyndighedens godkendelse at bestemme, at der skal ydes første næstformand et vederlag under borgmesterens eller formandens fravær, svarende navnlig til arbejdsbyrdens omfang og arbejdets varighed.

Udvalget er af den opfattelse, at den nu foreslåede ændring i nogen grad imødekommer det ønske, der har været rejst over for indenrigsministeren af de kommunale organisationer, idet det jo må erkendes, at der har været en række tilfælde, hvor første næstformand under formandens forfald har fået pålagt så stor en arbejdsbyrde, at det, som det nu er foreslået, faktisk er nødvendigt, at lovgivningen giver mulighed for at honorere den stedfortrædende formand for den større arbejdsbyrde, der i sådanne tilfælde pålægges ham.

Ændringsforslag nr. 1 til købstadkommunallovens § 4 og ændringsforslag nr. 2 til landkommunallovens § 4 er en rent sproglig rettelser, idet den tidligere formulering, hvor der var anvendt forskellige udtryk for, hvad der skulle forstås ved absolut flertal og stemmeflerhed, har givet anledning til fortolkningsvanskeligheder, hvorfor der nu i begge love vil blive anvendt udtrykket „absolut stemmeflerhed“. Herved skulle fremtidige misforståelser kunne undgås.

Ændringsforslag nr. 1 til landkommunallovens § 4, stk. 1, som vedrører valg af sognerådsformand, må ses i relation til ønsket om at skabe den størst mulige ensartethed i de kommunale styrelseslove, idet det i praksis har vist sig, at man i langt den overvejede del af landets sogneråd foretager genvalg af formand år efter år i løbet af rådets funktionsperiode; for at skabe den størst mulige stabilitet i det kommunale arbejde foreslås det derfor nu, at valg af sognerådsformand og næstformand også for sognekommunernes vedkommende får gyldighed for sognerådets funktionsperiode, normalt 4 år, ganske på linje med, hvad der er gældende for valg af borgmester i købstadkommunerne.

Ændringsforslaget til landkommunallovens § 14, stk. 2, vedrører fristen for den endelige budgetbehandling, som hidtil har været 15. februar, medens den tilsvarende frist for købstæderne i henhold til købstad-

[Herløv Larsen.]

kommunallovens § 21 er den 31. marts. Denne frist, som hænger sammen med, at amtsrådene skal godkende sognerådernes overslag, har ofte været vanskelig at overholde, idet det navnlig i de større kommuner ikke er muligt at have blot et nogenlunde skøn over kommunens indtægter for det kommende regnskabsår. For at imødekomme sognekommunerne på dette punkt foreslås derfor, at fristen for sidste behandling udskydes til 1. marts; derved er der fastsat en rimelig tid for amtsrådene til at gennemgå de til godkendelse indsendte overslag.

Ud over de stillede ændringsforslag har der i udvalget været rejst en række spørgsmål, herunder bl. a. om det ønskelige i, at sognerådsformænd i pensionsmæssig henseende, navnlig med hensyn til anciennitet, ligestilles med borgmesteren i købstæder, idet en borgmester efter de nugældende bestemmelser kan opnå pension efter 8 år, medens en sognerådsformand først kan opnå pension efter 12 års funktion; udvalget finder det rimeligt, at der her finder en ligestilling sted i forbindelse med den endelige kommunalreform.

Med baggrund i henvendelsen fra „Bymæssige Kommuner“ har udvalget overvejet spørgsmålet om indførelse af den såkaldte Gentoftestatus for en række kommuner.

Der har ligeledes været rejst spørgsmålet om indførelse af en bestemmelse om, at valg af formand og næstformand i byråd og sogneråd sker ved anvendelse af forholdstalsvalgmåden.

Udvalget er imidlertid af den opfattelse, at disse to spørgsmål ikke bør løses isoleret, men henstiller, at de tages med i de fortsatte drøftelser i kommunallovskommissionen for om muligt at finde deres afklaring ved udarbejdelsen af den endelige kommunalreform.

Den foreslåede ændring af landkommunallovens § 51, stk. 1, har givet anledning til en indgående drøftelse i udvalget. Ændringen tager udelukkende sigte på at lette de frivillige sammenlægninger, hvor en del af en kommune kan tænkes overført til en anden kommune, hvor det måtte findes hensigtsmæssigt at ændre grænserne mellem en eller flere sognekommuner. Venstres repræsentanter i udvalget var af den opfat-

telse, at der med denne ændring kunne ske sådanne delinger hen over hovedet på sognerådene. Når sådanne tanker blev rejst, var det også, fordi man fra venstres side mente, der burde foretages afstemning i hele kommunen for at undgå fejltagelser. Det vil derfor være rigtigt at understrege, at der ikke sker nogen ændring i de områder, hvor der ikke er enighed, idet det fortsat er landkommunallovens § 35, der vil komme til anvendelse, hvor en sådan deling af en kommune kan komme på tale. Den foreslåede ændring forudsætter ganske klart, at en deling kun kan finde sted under forudsætning af, at den er tiltrådt af sognerådet i den eller de kommuner, med hvilke sammenlægningen sker, og at amtsrådet med to tredjedele af dets medlemstal skal godkende sognerådernes beslutning. Er en sådan forudsætning ikke til stede, er det som tidligere nævnt fortsat reglerne i landkommunallovens § 35, der er gældende, idet det så bliver indlemmelsesnævnet, der skal tage stilling til, om en sådan deling kan og skal finde sted, idet indenrigsministeren først kan træffe bestemmelse, efter at indlemmelsesnævnet har haft sagen til behandling. Det vil altså sige, at procedurereglerne fortsat er de samme, som altid har været gældende, og at den foreslåede ændring kun har til hensigt at lette de frivillige sammenlægninger, hvor der er opnået enighed. Er denne enighed til stede, og er to tredjedele af amtsrådet for, skal der ikke som nu foretages afstemning i hele det berørte område, men kun blandt de beboere, som bliver berørt af grænseændringen.

Jeg kan herefter på et enigt udvalgs vegne indstille lovforslagene med de stillede ændringsforslag til vedtagelse i det høje ting. Det er udvalgets håb, at denne vedtagelse kan bidrage til fremme af de frivillige sammenlægninger, så vi kan skabe bedre og stærkere kommuner og derigennem styrke det kommunale selvstyre.

Iver Poulsen: De uafhængige kan tiltræde de stillede ændringsforslag, ligesom vi kan stemme for lovforslagene ved tredje behandling.

Indenrigsministeren (Hans Hækkerup): Høflighed byder at takke det ærede udvalg for den enstemmige indstilling. Takken om-

[Indenrigsministeren.]

fatter også det ærede medlem hr. Iver Poulsen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Der foretoges først afstemning vedrørende forslag til lov om ændring i lov om købstadkommunernes styrelse.

Ændringsforslagene nr. 1 og 2, § 1, således ændret, og § 2 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om ændringer i lov om landkommunernes styrelse.

Ændringsforslagene nr. 1-4, § 1, således ændret, og § 2 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Udvalget angående forslag til lov om ændring i lov om vurdering og beskatning til staten af faste ejendomme har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer vil blive omdelt.

Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, tirsdag den 25. maj, kl. 13 med følgende dagsorden:

1) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændringer i borgerlig straffelov. (Konfiskation, fuldbyrdelse af frihedsstraf m. v.).

2) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændringer i forskellige lovbestemmelser om straf, konfiskation m. v.

3) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændringer i lov om bekæmpelse af køns sygdomme.

4) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring i lov om investeringsfonds.

5) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om afgift ved ejerskifte af brugte motorkøretøjer.

6) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring i lov om afgift af parfumer, toiletmidler m. v.

7) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om udstedelse af statspræmieobligationer.

8) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om invalidepension m. v.

9) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om folkepension.

Mødet hævet kl. 15³⁷.

94. møde.

Tirsdag den 25. maj kl. 13.

Formanden: Udvalget angående forslag til lov om Grønlands geologiske undersøgelse har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer vil blive omdelt.

Udvalget angående forslag til lov om projektering m. v. af en nord-sydgående motorvej i Jylland med forskellige tilsluttende vejforbindelser har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer er omdelt.

Udvalget angående forslag til lov om ændring i lov om boligbyggeri har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer vil blive omdelt.

Medlem af folketinget Westerby har meddelt mig, at han ønsker til undervisningsministeren at stille følgende spørgsmål:

„Er ministeren også af den opfattelse, at vanskeligheder med at forstå de andre nordiske landes sprog gør det sværere at udvide det nordiske politiske og kulturelle samarbejde,

at man — som et led i at fremme forståelsen af andre nordiske sprog — bør knytte svenske lærerkræfter til dansk-norske skoler til at undervise i begrænset omfang i almindelige undervisningsfag og dansk-norske lærere til på tilsvarende måde at undervise i svenske skoler,

at man først bør forsøge en sådan ordning i nordiske gymnasier og realskoler og på grundlag af indvundne erfaringer eventuelt udvide den til at omfatte hele folkeskolen,

at et initiativ til at udføre ordningen bør tages igennem Nordisk Råd og Nordisk Kulturkommission?“

Spørgsmålet, der forekommer mig at være rigelig langt, jfr. forretningsordenen, vil blive optaget på dagsordenen for tingets førstkommende spørgetid.

Den første sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændringer i borgerlig straffelov. (Konfiskation, fuldbyrdelse af frihedsstraf m. v.).

(Første behandling af lovforslaget (nr. 70) findes i tidenden sp. 2521, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 801).

Der var stillet 5 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Formanden: Sammen med denne sag foretages den følgende sag på dagsordenen, nemlig:

Anden behandling af forslag til lov om ændringer i forskellige lovbestemmelser om straf, konfiskation m. v.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 127) findes i tidenden sp. 3574, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 801).

Der var stillet 4 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagenes paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagenes overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Boye Hansen: Udvalget, der har behandlet lovforslaget om ændringer i borgerlig straffelov, har i 11 udvalgs møder grundigt gennemgået problemerne i forbindelse med de foreslåede ændringer. Det er med glæde, jeg konstaterer, at der bortset fra et enkelt punkt er opnået fuld enighed i udvalget om at gennemføre lovforslaget. Jeg finder det lykkeligt, at der fra alle sider er givet udtryk for vilje til og ønske om at medvirke til en rationalisering og humanisering af vor straffelov, selv om der kan være nuancer i opfattelsen af, hvor langt og hvor hurtigt man bør gå frem.

Udvalget har endvidere besøgt nogle af vore fængsler og forvaringsanstalter dels